

Emissievrije stedelijke distributie

HANDLEIDING BIJ HET INDIENEN EN BEHEER VAN EEN
PROJECTVOORSTEL

Achtergrond van de oproep

Doelstelling

Vanuit het Vlaams regeerakkoord wordt er gestreefd naar het ‘stimuleren van emissievrije distributie, zodat in de stadskernen emissieloos gereden wordt voor beleving’. De vooropgestelde timing hiervoor is 2027 voor nieuwe bestelwagens (N1-voertuigen) en 2029 voor nieuwe zwaardere voertuigen (N2/N3-voertuigen). Bestaande bestelwagens moeten tegen 2033 emissieloos zijn, de zwaardere types voertuigen tegen 2035. Ook de Europese Unie voorziet in hun Witboek Transport (2011) emissievrije distributie tegen 2030.

Op 2 april 2019 ondertekenden de toenmalige Vlaamse ministers bevoegd voor Mobiliteit, voor Omgeving en Energie en voor Werk, Economie en Innovatie, 8 initiatiefnemers, waaronder de departementen MOW en Omgeving en 29 deelnemers de Vlaamse Green Deal Duurzame Stedelijke Logistiek.

Op 16 juli 2021 besliste de Vlaamse regering over de werkwijze om tot emissievrije stedelijke logistiek te komen. De werkwijze, zoals opgenomen in de nota bestaat uit 3 onderdelen: een voorbereidende studie, pilootprojecten en een stakeholdertraject om te komen tot een kaderovereenkomst rond emissievrije stedelijke distributie.

De voorbereidende studie en de pilootprojecten zijn gefinaliseerd. Op 8 november 2023 werd, met de ondertekening van een intentie-overeenkomst, het startschot gegeven voor het stakeholderproces. Het stakeholderproces moet finaal resulteren in een kaderovereenkomst waarin de sectororganisaties samen met de betrokken overheden, de regelgeving en het flankerende beleid zullen vastleggen. Minstens de centrumsteden zouden mee moeten instappen in de kaderovereenkomst. Andere steden en gemeenten kunnen zich ook hiertoe engageren.

Het welslagen van de kaderovereenkomst – waarbij zowel de betrokken sectoren (handel en logistieke dienstverleners) als de centrumsteden zich engageren – zal deels afhangen van de flankerende maatregelen. Deze flankerende maatregelen hebben onder meer betrekking op de subsidiëring van de meerkosten voor elektrische voertuigen, de beschikking over voldoende laadinfrastructuur enz. Maar ook de reorganisatie van het logistieke proces zelf vergt veelal minstens tijdelijke ondersteuning. De steden en gemeenten kunnen daar toe bijdragen. Deze oproep richt zich naar de steden en gemeenten die de reorganisatie van het logistieke proces willen ondersteunen. Deze oproep wil zodoende bijdragen aan de doelstelling van emissieloze stedelijke distributie maar hangt niet af van het al dan niet welslagen van de kaderovereenkomst. Alle steden en gemeenten die stappen vooruit willen zetten in het verduurzamen van het logistieke proces van de stedelijke distributie kunnen in principe projectvoorstellen doen.

Dat we steden en gemeenten met projectsubsidies willen aanzetten om het logistieke proces te helpen verduurzamen is niet nieuw. Zowel in 2022 als in 2023 organiseerde VLAIO al een projectoproep gericht naar steden en gemeenten rond de duurzame bereikbaarheid van de kern. Deze oproepen kenden een grote weerklank maar de ingediende projecten waren behoorlijk divers op vlak van aard en mogelijke impact. Met het oog op de kaderovereenkomst wordt deze projectoproep toegespitst op emissievrije stedelijke distributie, waarbij subsidie kan verleend worden aan een stad of gemeente voor een project dat tot doel heeft de emissievrije stedelijke distributie te bevorderen.

De projectoproep richt zich dus naar alle steden en gemeenten die willen inzetten op een duurzame stedelijke logistiek maar in het bijzonder en prioritair op deze die de invoering van een zero emissiezone voorbereiden en daartoe zelf ook flankerende maatregelen nemen.

Welke projectvoorstellen komen in aanmerking?

Een project kan betrekking hebben op:

- 1° een urban distribution center, ook stadsrandmagazijn genoemd van waaruit het transport naar de stadskern op een meer duurzame manier wordt georganiseerd waarbij:
 - meer duurzaam minstens betekent: emissieloos én efficiënter door een hogere beladingsgraad;
 - het transport kan betrekking hebben op de beleving van de retail maar ook van bouwmaterialen, pakjes enz.
- 2° een neutrale pakjesautomaat, toegankelijk voor meerdere operatoren;
- 3° laad- en losmogelijkheden, bijvoorbeeld ook met het oog op stadsdistributie via de waterwegen;
- 4° de aanpassing van het openbaar domein aan cargofietsen.

We voorzien een maximumsubsidie van 500.000 euro per project en per gemeente. Het oproepbudget bedraagt 2,5 miljoen euro.

Ontvankelijkheid en gegrondheid

Een projectvoorstel is **ontvankelijk en gegrond** wanneer de volgende voorwaarden vervuld zijn:

- 1° het projectvoorstel is tijdig en volledig ingediend door de burgemeester, algemeen directeur of een andere gemachtigde;
- 2° het projectvoorstel bestaat uit een projectbeschrijving en een projectbegroting; voor de projectbegroting wordt een sjabloon ter beschikking gesteld en beide documenten moeten worden opgeladen in de daartoe voorziene applicatie;
- 3° de projectbeschrijving verwijst naar het beleid van de stad of gemeente om hetzij een zero emissiezone in te voeren overeenkomstig de bepalingen van de kaderovereenkomst over de emissievrije stedelijke distributie hetzij om doelbewust bij te dragen aan de verduurzaming van de stedelijke distributie; desgevallend kan een beslissing van het College van Burgemeester en Schepenen als bijlage opgeladen worden;
- 4° de projectbeschrijving toont aan dat het project is tot stand gekomen na overleg met de direct betrokken economische actoren en na een analyse van de logistieke stromen in de stad of gemeente;
- 5° de projectbeschrijving toont aan dat het project succesvol uitgevoerd kan worden binnen de 36 maanden na de betekening van de subsidie en geeft een aantal mijlpalen aan, rekening houdend met de punten 6°, 7° en 8°;
- 6° bij de verwerving van een grond of pand moet er een schattingsverslag en een besluit tot bindend bod of aankoopbelofte van de gemeente zijn;
- 7° de overheidsopdracht voor de uitvoering van het project mag nog niet gegund zijn voorafgaand aan de toekenning van de subsidie;
- 8° de akte voor de verwerving van een perceel of pand mag nog niet verleden zijn;
- 9° de projectbegroting geeft een duidelijk beeld van de kosten en eventuele inkomsten gerelateerd aan het project.

Een voldoende hoog gerangschikt projectvoorstel

Projectvoorstellen die ontvankelijk en gegrond zijn, zullen beoordeeld en gequoteerd worden aan de hand van **volgende prioriteitscriteria**:

- 1° de mate waarin de gemeente zich engageert om in te zetten op een meer duurzame stedelijke logistiek, voor 50 punten;

- 2° het geraamd gebruik van de te realiseren infrastructuur in termen van vervoersbewegingen, voor 25 punten;
- 3° de mate van betrokkenheid van de handelaars en aannemers bij de te realiseren infrastructuur, voor 25 punten.

Er wordt op basis van de punten een rangschikking opgemaakt van alle ingediende projecten. In het geval van ontoereikende middelen om alle ingediende projecten steun toe te kennen zullen enkel de projectvoorstellen met de hoogste scores weerhouden worden.

Ook de prioriteitscriteria moeten beschreven worden in de projectbeschrijving.

Toelichting ontvankelijkheids- en gegrondheidsvoorwaarden

Projectbegroting

Een projectvoorstel moet onderbouwd zijn door een projectbegroting. De projectbegroting biedt een overzicht van alle kosten en indien van toepassing, de opbrengsten en financieringsbronnen die betrekking hebben op het project, dus niet enkel van de subsidiabele kosten. Aan de hand van de projectbegroting kan beter begrepen worden wat de precieze ambities zijn die in de projectbeschrijving zijn verwoord. Ook kan ingeschat worden of het projectvoorstel haalbaar is binnen de relatief korte projectperiode en in hoeverre er ook opbrengsten zijn tijdens of na de uitvoering van het project. Het detailniveau van de projectbegroting moet een dergelijke beoordeling toelaten.

Er is een sjabloon voorzien om informatie over kosten en inkomsten weer te geven.

De subsidiabele kosten zijn:

- 1° de kosten van overheidsopdrachten voor de uitvoering van werken op het openbaar domein of voor de inrichting van gebouwen, met uitzondering van de BTW;
- 2° de kosten voor de verwerving van gronden en/of gebouwen of de kosten voor lange-termijn huur of erfpacht van gronden en/of gebouwen gedurende de eerste vijf jaar.

De subsidie bedraagt 60% van de bewezen subsidiabele kosten. De gevraagde subsidie in kader van deze oproep is beperkt tot 500.000 euro per project en per gemeente.

Registratierechten, notariskosten en btw zijn niet subsidiabel.

Met de inrichting van gebouwen wordt bedoeld het wind- en waterdicht maken, het brandveilig maken, de indeling van het gebouw, investeringen onroerend door bestemming, erelonen van architecten, maar niet de binneninrichting, meubilair, enz. net zomin als de aankoop van rollend materieel.

Toelichting prioriteitscriteria

De mate waarin de gemeente zich engageert om in te zetten op duurzame/emissievrije stedelijke logistiek

De projectoproep richt zich in eerste instantie op steden die de kaderovereenkomst over de emissievrije stedelijke distributie ondertekenen en de buurgemeenten ervan en die zich bijgevolg engageren tot de invoering van een zero emissiezone, respectievelijk er op een of andere manier bij betrokken zijn. Daarnaast komen ook gemeenten in aanmerking die in hun projectaanvraag duidelijk blijken te geven van een langetermijnvisie over de duurzame bereikbaarheid van hun kern, in het bijzonder omtrent de duurzame/emissievrije stedelijke logistiek. Die visie moet geoperationaliseerd zijn in een roadmap of actieplan. Louter een verklaring in een beleidsdocument is onvoldoende.

Als die documenten te vinden zijn op de website van de gemeente kan ernaar gelinkt worden met een korte uitleg over de context en de doorwerking ervan. Ze mogen ook als bijlage opgeladen worden.

Het geraamd gebruik van de gerealiseerde infrastructuur in termen van vervoersbewegingen die door het project emissievrij georganiseerd kunnen worden

Als een zero emissiezone wordt ingevoerd, zullen op een bepaald moment alle beleveringen emissievrij zijn.

Als er nog niet meteen een zero emissiezone in het vooruitzicht wordt gesteld, zullen nog niet alle vervoersbewegingen vanuit een dwingend kader emissieloos zijn. De flankerende maatregelen moeten dan stapsgewijze voor een verduurzaming van de stedelijke distributie zorgen. Hoe groter het aandeel van de vervoersbewegingen voor beleving die door het project effectief emissievrij georganiseerd kunnen worden, hoe beter. Omdat het niet evident is dat aandeel goed te kunnen inschatten, kan het volstaan om het gebruik van de te realiseren infrastructuur, bijvoorbeeld per tijdseenheid, te duiden. Dat kan zowel voor de vervoersbewegingen vanuit een stadsrandmagazijn als voor het verwachte gebruik van een laad-en losplaats, de vervoersbewegingen van het bedrijf (of van meerdere bedrijven) die gebaat zijn bij de aanpassing van infrastructuur aan cargofietsen of voor de bezorging van pakjes.

VLAIO gaat ervan uit dat een stadsrandmagazijn maar rendabel kan ontwikkeld worden als er een voldoende schaal kan gerealiseerd worden en dus een substantieel aandeel van de transportbewegingen vanuit het stadsrandmagazijn zullen gebeuren. Vanuit een stadsrandmagazijn kunnen ook efficiëntiewinsten geboekt worden gezien de goederen door verschillende leveranciers worden afgezet en gesorteerd om deze goederen dan vervolgens efficiënt en emissievrij te leveren aan de klanten (via fietskoeriers, elektrische bestelwagens, etc.). Door de goederen te groeperen en vervolgens emissievrij te belevieren, worden heel wat (milieu-onvriendelijke) kilometers vermeden en wordt de CO₂-uitstoot gereduceerd.

Dergelijke logistieke processen zijn complex. Het is uiteraard makkelijker om laad-en losplaatsen te voorzien enz. maar ook hier moet een vrijblijvend gebruik vermeden worden en moet een minimaal gebruik voorop staan. De transportsector (cargofietsbedrijven en binnenvaart inclusief) moet hier ook engagement tonen.

De mate van betrokkenheid van de handelaars en aannemers bij de te realiseren infrastructuur

Het emissievrij belevieren van de stad heeft enkel kans op slagen als de handelaars en aannemers van hun leveranciers verwachten of eisen dat zij inspanningen doen om hun logistiek proces te verduurzamen. De steden en gemeenten moeten bijgevolg ook met de handelaars, aannemers e.a. in overleg gaan.

Voor het in gebruik nemen van een stadsrandmagazijn, een neutrale pakjesautomaat of voor de inrichting van laad- en losmogelijkheden of het wegwerken van knelpunten voor cargofietsen wordt het (verwacht) aantal betrokken handelaars en aannemers meegegeven die hun beleving via deze te realiseren infrastructuur zullen laten verlopen, bij voorkeur op basis van een intentie-overeenkomst. Hoe groter het aandeel van de handelaars en aannemers dat mee hun schouders zetten onder dit beleid, hoe beter.

Aanvraagprocedure

De subsidie moet aangevraagd worden via de roze knop 'Aanvragen' op de oproeppagina op de VLAIO-website. Een aanvraag indienen per post of via e-mail is niet mogelijk. Een projectvoorstel kan ingediend worden **tot en met 15 oktober 2024**. Volg de stappen hieronder om je aan te melden en jouw subsidie aan te vragen

Aanmelden

Om een subsidieaanvraag te kunnen indienen, moet je je eerst aanmelden bij de website van VLAIO. Je wordt hier automatisch naartoe geleid via de roze knop 'Aanvragen' op bovenstaande link.

De 'aanvrager', met name de gemeente, vult hiertoe haar ondernemingsnummer (KBO) in, evenals de naam en mailadres van een contactpersoon binnen de gemeente. De contactpersoon is degene die de aanvraag zal indienen in de volgende stap. Dit kan dezelfde persoon zijn als de projectcoördinator maar het moet alleszins om een persoon zijn die gemachtigd is om de aanvraag in te dienen.

Vervolgens krijgt de contactpersoon een e-mail toegestuurd met daarin een gepersonaliseerde link naar de aanvraag. Deze mail dient zorgvuldig bewaard te worden want zolang de aanvraag niet definitief wordt ingediend, kan men steeds via de link in de desbetreffende mail naar de aanvraag terugkeren.

Heb je na 15 minuten nog geen mail met je gepersonaliseerde link ontvangen? Contacteer ons dan meteen via onze generieke mailbox handelskernversterking@vlaio.be.

De aanvraag indienen

Via de gepersonaliseerde link naar onze CRM-applicatie kan de uiteindelijke aanvraag ingediend worden. Het indienen van de subsidieaanvraag verloopt via 4 opeenvolgende stappen. Na elke stap worden de ingevulde gegevens van de aanvraag automatisch opgeslagen zodat je er later kan aan verder werken. Eens je aanvraag is ingediend, kan je niets meer wijzigen.

Stap 1: projectgegevens

In de eerste stap dienen de projecttitel ingevuld en de projectbeschrijving en de projectbegroting opgeladen te worden. Het is ook mogelijk om eventuele overige bijlagen op te laden.

Stap 2: gegevens van de aanvrager

Als tweede stap vul je de gegevens van de aanvrager in. De gegevens van de organisatie zelf werden reeds ingevoerd bij de aanmelding en staan hier dus al ingevuld. Verder hebben we ook de naam, functie en mailadres nodig van de gemachtigde indiener. Het moet hier steeds om de burgemeester, de algemeen directeur of een andere gemachtigde gaan. Tenslotte moeten – voor zover nog niet vooraf ingevuld – ook de gegevens en het correspondentieadres van de projectcoördinator ingevuld worden.

Stap 3: verklaring

Nadien bevestig je dat het aanvraagformulier naar waarheid en correct en volledig werd ingevuld, door het daartoe voorziene vakje aan te vinken en je mailadres in te vullen.

Stap 4: bevestigen en indienen

In de laatste stap tenslotte krijg je een overzicht van de ingevoerde gegevens en kan de aanvraag ingediend worden door op 'Bevestigen' te klikken.

Bevestigingsmail

Na het indienen van de subsidieaanvraag krijg je van VLAIO een automatische ontvangstbevestiging via e-mail met als bijlage een samenvatting van je ingediende subsidieaanvraag. Heb je na 15 minuten nog geen bevestigingsmail ontvangen? Contacteer ons dan meteen via onze generieke mailbox handelskernversterking@vlaio.be.

Beslissingsproces

Na afloop van de indieningsperiode screent VLAIO de ingediende dossiers op hun ontvankelijkheid en gegrondheid. Een jury, onder meer maar niet uitsluitend bestaande uit personeelsleden van VLAIO rangschikt de projecten op basis van hun prioriteitsscore.

Als een dossier ontvankelijk, gegrond en prioritair gerangschikt is, zal het na een positief advies van de Inspectie van Financiën en na goedkeuring van de minister bevoegd voor Economie een subsidie toegekend krijgen. Dit gebeurt via een ministerieel besluit dat onder meer ook de uitbetalingsmodaliteiten regelt.

Er is in totaal 2,5 miljoen euro beschikbaar voor projecten binnen deze oproep. Het laatste batig gerangschikte project ontvangt mogelijkerwijze een subsidie die lager is dan het gevraagde bedrag.

Voor onontvankelijke, ongegronde of niet-prioritaire projectvoorstellen is geen remediëring meer mogelijk. Wees er bij indiening dus zeker van dat het dossier volledig en voldoende uitgewerkt is en aan alle voorwaarden voldoet.

Rapportering en uitbetaling

Bij toekenning van de subsidie krijgt de begunstigde een mail met de positieve beslissing en een link naar de CRM-applicatie waar de uitbetaling van zowel de voorschotschijf als het eindsaldo aangevraagd kan worden. Bewaar de mail met deze link dus goed.

De voorschotschijf kan opgevraagd worden vanaf één maand na de startdatum van het project – i.c. de datum van ondertekening van het ministerieel besluit dat de subsidie toekent. Het voorschot bedraagt 60% van de toegekende subsidie en dient om de (betaalde) voorschotten te dekken voor de uitvoering van werken of de levering van diensten. Hiertoe dienen een overeenkomst of aanvaarde offerte opgeladen te worden.

Het eindsaldo kan opgevraagd worden vanaf één maand tot uiterlijk één jaar na einddatum van het project. De einddatum ligt standaard op 36 maanden na de startdatum, maar gemeenten waarvan de projecten een kortere duurtijd hebben kunnen het eindsaldo vroeger opvragen via de ontvangen link. Het eindsaldo bedraagt maximum 40% van de toegekende subsidie. Via de ontvangen link bij toekenning van de subsidie kan de aanvrager de (eind)factuur/facturen en het betalingsbewijs/de betalingsbewijzen opladen in de applicatie. Er moet ook een inhoudelijke rapportering opgeleverd worden. VLAIO zal hiervoor nog een sjabloon ter beschikking stellen.

Voor de einddatum is verstreken, kan de gemeente, mits motivatie, een verlenging van de projectperiode met maximum 24 maanden aanvragen.

Vergeet zeker niet het rekeningnummer waarop de subsidie gestort wordt na te kijken en indien nodig te wijzigen. Dit kan onder de tab 'Mijn voorwaarden' in het overzicht in de applicatie.

Meer info?

Contacteer ons op handelskernversterking@vlaanderen.be.

VLAIO
Koning Albert II-laan 35 bus 12
1030 Brussel
www.vlaio.be